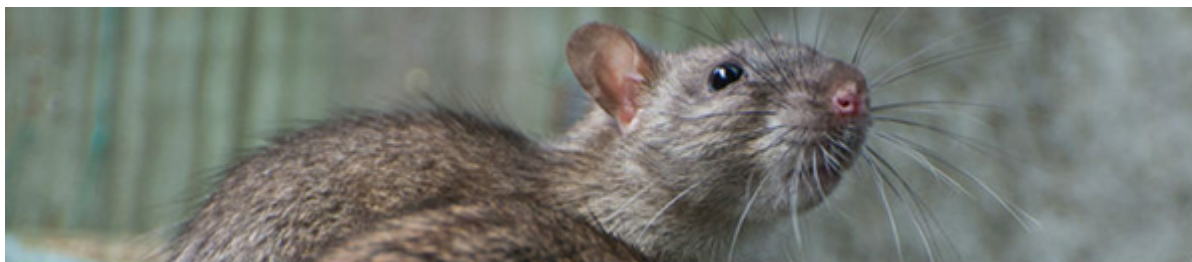

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i Frederiksberg Kommune 2016-2018

Kommunalbestyrelsen har d. 7. december 2015 vedtaget Frederiksberg Kommunes handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2016-2018.

Baggrund

Handlingsplanen er udarbejdet i henhold til bekendtgørelse nr. 696 af 26. juni 2012 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (rottebekendtgørelsen). I henhold til rottebekendtgørelsens § 37 skal kommunen inden 1. januar 2013 udarbejde en handlingsplan til forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Handlingsplanen skal offentliggøres på kommunens hjemmeside og skal revideres hvert 3. år.

Denne handlingsplan afløser kommunens rottehandlingsplan 2013-2015, og indeholder i overensstemmelse med bekendtgørelsen, en status for kommunens rottebekæmpelse, de overordnede mål for forebyggelse og bekæmpelse af rotter, kommunens succeskriterier for rottebekæmpelsen, en egentlig handlingsplan for opfyldelse af målene samt oplysninger om områdets økonomi og ressourcer.

Med rottebekendtgørelsen er der indført en række nye bestemmelser, der skal sikre en mere effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Et vigtigt element i bekendtgørelsen er en øget indsats til forebyggelse af rotter.

Status for rottebekæmpelsen på Frederiksberg

Hvert år koster skader forårsaget af rotter, adskillige millioner kroner for grundejere, institutioner og virksomheder. Rotteforekomster skyldes ofte dårligt vedligeholdte eller defekte kloakker/stikledninger. De offentlige kloakker på Frederiksberg vedligeholdes af Frederiksberg Forsyning, og der er på nuværende tidspunkt foretaget reovering af ca. 80% af det offentlige kloaknet.

Private grundejere er forpligtiget til at vedligeholde egne kloakker/stikledninger. Grundejer har desuden pligt til at sikre og renholde sin ejendom, så rotters levemuligheder begrænses mest muligt.

I Danmark er det lovpligtigt for kommunerne at foretage rottebekæmpelse. På Frederiksberg foretages bekæmpelsen på baggrund af anmeldelser fra borgere og virksomheder. Kommunen forventer at modtage ca. 1750 anmeldelser i 2015. I den forbindelse udføres der ca. 6000 tilsynsbesøg. Omkring 150 af sagerne er opstået pga. problemer med kloakken. Tendensen over en periode på 10 år har været en kraftig stigning i anmeldelserne, idet der i 2005 var registreret 500 anmeldelser, mens antallet i 2014 var knap 1700 stk. Denne stigning er også en tendens der ses på landsplan.

Frederiksberg Kommune har siden 2003 haft udliciteret den praktiske del af rottebekæmpelsen til et eksternt skadedyrsfirma. Skadedyrsfirmaet Anticimex har siden 1. januar 2009 foretaget bekæmpelsen på Frederiksberg. Rottebekæmpelsen skal i udbud igen i 2016 således, at en ny kontrakt om rottebekæmpelse kan træde i kraft den 1. januar 2017. I den forbindelse vil erfaringer, fordele og ulemper ved udlicitering blive beskrevet, og scenarier omkring fremtidig strategi, herunder mulighed for hjemtagning af opgaven vurderes.

En anmeldelse om rotter kan i dag foretages hele døgnet og alle ugens dage telefonisk til bekæmpelsesfirmaet eller elektronisk på www.frederiksberg.dk/rotter. Når der anmeldes tegn på rotter udendørs, bliver der foretaget tilsyn den førstkommande arbejdsdag. Når der anmeldes rotter på særligt følsomme steder (f.eks. indendørs i boliger, plejehjem, institutioner, hospitaler, fødevarer virksomheder m.m.) foretages der tilsyn på lokaliteten indenfor to timer, døgnet rundt, alle ugens dage.

Borgeren / virksomheden betaler ikke for selve bekæmpelsen, da denne er gebyrfinansieret og opkræves over ejendomsskatten. Dog foranstalter og betaler grundejer for udbedring af de fejl der måtte findes i forbindelse med bekæmpelsen.

Frederiksberg Kommune bekæmper i dag kun i begrænset omfang rotter i selve kloakken. På alle offentlige skoler, institutioner og plejehjem er der opsat rottespærrere i kloakbrønde, hvor det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt. Disse holder, i de fleste tilfælde, rotterne ude af kloaksystemerne under institutionerne.

På terræn benyttes der bekæmpelsesmidler (gift) i depoter (metalkasser). Der benyttes kun et af de svageste midler tilgængeligt og kun i begrænset omfang, i overensstemmelse med Naturstyrelsens giftstrategi, således at risikoen for resistens mod bekæmpelsesmidlet reduceres mest muligt. Indendørs benyttes elektriske fælder og smækfælder, samt, i særlige tilfælde, en specialtrænet hund.

Grundet den gradvise stigning i antallet af anmeldelser om rotter, vurderes der at være et stort behov for, at intensivere arbejdet med forebyggelsen af rotteforekomster i kommunen. Dette sikres ved at udføre en række tiltag, som er beskrevet her i handlingsplanen.

For også fremover at sikre en høj hygiejnemæssig standard og et højt serviceniveau, fastsættes følgende:

Overordnede mål for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2016-2018

- Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter på Frederiksberg
- Der skal ydes en hurtig og kompetent hjælp ved rotteforekomst
- Der skal vejledes om forebyggelse og bekæmpelse af rotter til borgere og virksomheder
- Der skal arbejdes for at reducere antallet af rotteanmeldelser på Frederiksberg
- Der skal føres udvidet tilsyn med aktive sikringsordninger
- Der skal være færre tilfælde af utilsigtet fodring af rotter

Delmål

Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter:

- Særligt følsomme steder/virksomheder/institutioner/boliger skal have tilsyn af en skadedyrsbekæmper indenfor to timer
- Øvrige tilsyn skal ske senest den efterfølgende arbejdsdag

Der skal ydes en hurtig og kompetent hjælp ved rotteforekomst:

- Al bekæmpelse skal foretages af en autoriseret skadedyrsbekæmper
- Der videreudvikles på sagsbehandlerens kompetencer

Der skal arbejdes for at reducere antallet af rotteanmeldelser:

- Passiv bekæmpelse foretages i kommunens parkområder ved opsætning af faste depoter
- Der skal foretages systematisk kloakrottebekæmpelse

Der skal føres udvidet tilsyn med aktive sikringsordninger:

- Der skal udføres tilsyn i felten ved alle sikringsordninger, samt indhentes yderligere oplysninger om sikringsordningerne fra de relevante bekæmpelsesfirmaerne

Der skal vejledes om forebyggelse og bekæmpelse af rotter til borgere og virksomheder:

- Med skiltning orienteres der grundigt om utilsigtet fodring af rotter ved fuglefodring
- Med halvårslige annoncer i Frederiksberg Bladet / Lokalavisen, informeres om anmeldelse af rotter

Der skal være færre tilfælde af utilsigtet fodring af rotter:

- Kommunens parkområder skal have opsat foderbrætter
- Supplerende oplysninger indhentes om rotteforekomster nær områder med bioaffaldsordning

Handlingsplan for opnåelse af de overordnede mål

Nedenfor er beskrevet de konkrete tiltag der vil blive gjort for at kunne opnå kommunens mål, for en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter i perioden 2016-2018.

Anmeldelser

Sker enten ved at borgeren / virksomheden ringer til Anticimex eller anmelder online. De fleste anmeldelser sker på nuværende tidspunkt online. Vi har i Frederiksberg en online løsning der er udbudt af Sweco (tidligere Grontmij), hvori borgeren / virksomheden, bl.a. kan uploade billeder og indtegne på et kort præcis hvor rotten er set. Borgeren / virksomheden får ved anmeldelsen at vide hvornår de kan vente bekæmpelsen påbegyndt, samt hvilke omkostninger de kan forvente at få i forbindelse med dette.

Daglig bekæmpelse

Bekæmpelse på særligt følsomme steder/virksomheder/institutioner/boliger skal påbegyndes senest to timer efter anmeldelsen er sket. Indendørs benyttes elektriske fælder og smækfælder, som tilses dagligt. I særlige tilfælde, kan der tilkaldes en specialtrænet hund, som kan afsøge stedet og aflive evt. rotter den finder.

Ved alle andre anmeldelser påbegyndes bekæmpelsen senest den førstkommande hverdag efter anmeldelsen er modtaget. Der opsættes aflåste giftdepoter, som tilses ugentligt. Der bruges altid så lidt gift som muligt, og al uspist gift indsamles efter endt bekæmpelse. Ved første giftudlægning skal ejer/lejer eller dennes repræsentant være til stede, så placeringen af de enkelte giftdepoter er kendt for beboerne.

Der skal foretages en fejlsøgning, for at finde årsagen til rottetilholdet. Ved mistanke om kloakbrud udføres en røgprøve og evt. en tv-inspektion af kloakken. Bekæmperen informerer anmelder / grundejer om hvilke tiltag der skal udføres for at komme rotterne til livs.

Bekæmpelse af rotter må udelukkende foretages af autoriserede skadedyrsbekæmpere.

Myndighedsbehandling

Bygge-, Plan- og Miljøafdelingen kan udstede påbud til grundejer med instrukser om hvilke tiltag der skal foretages, og en frist for hvornår tiltagene skal være udført.

Såfremt grundejer ikke efterkommer et påbud, kan Bygge-, Plan- og Miljøafdelingen foretage en selvhjælpshandling, hvor de nødvendige tiltag bliver udført på grundejers vegne og regning. Dette vurderes at være nødvendigt i 3-5 sager årligt.

Sagsbehandlerens kompetencer udvikles løbende med supplerende kurser og deltagelse i ERFA grupper.

Information

Der vil to gange årligt blive indrykket en annonce i Frederiksberg Bladet eller Frederiksberg Lokalavis, hvor der bl.a. informeres om, at alle der ser tegn på rotter har pligt til at anmelde dette til kommunen.

Derudover vil kommunen løbende informere på hjemmesiden om hvordan borgere og virksomheder skal forholde sig i tilfælde af rotter, og hvordan man kan forebygge, at rotterne kommer ind i bygningerne.

Ved bekæmpelse på fælles arealer (gårde, kældre etc.) vil der blive skiltet med at bekæmpelse er i gang, hvilken bekæmpelse der er sat i gang og hvor man kan søge yderligere information.

Passiv bekæmpelse

Rotter er neofobe (bange for nye ting) og det kan derfor tage lang tid før en rotte går ind i et giftdepot. I parkområder med gentagne anmeldelser vil vi derfor opsætte betonbænke, der er specialdesignet til rottebekæmpelse. I bunden af bænken er et lille hul, så rotten kan komme op i bænken og gemme sig. I bænken kan fastgøres giftblokke, som rotten kan spise.

Bænkene er sikret med to bolte, så de ikke kan åbnes af nysgerrige forbipasserende, og de vejer ca. 80 kg., så de vil ikke let kunne fjernes. Til daglig vil der være indikatorblokke (giffri blokke der ligner de almindelige giftblokke) i bænken, som udskiftes med giftblokke, når der observeres rottegn i blokkene.

Bænkene ligner helt almindelige bænke og vil således ikke skæmme parkområderne.

I første omgang vil opsætning af betonbænke køres som et forsøg, for at se om det har en effekt på antallet af anmeldelser i området. Dette kræver dog en forudgående drøftelse med Naturstyrelsen, idet rottebekendtgørelsen i dag ikke giver mulighed for denne bekæmpelsesform alle steder.

Kloakrottebekæmpelse

Antallet af anmeldelser af rotter er steget kraftigt de seneste år, og den primære årsag hertil vurderes at være utætte kloakker. Vi vil i den kommende periode lave forsøg, i særlige udvalgte områder, med systematisk kloakrottebekæmpelse ved brug af elektriske fælder, der slår rotterne ihjel med det samme. Det er forventningen at der i de områder der foregår en effektiv kloakrottebekæmpelse, vil kunne ses et fald i anmeldelser af rotter uden for kloakken. Anvendelsen af dræbende fælder, frem for gift i kloakken, skyldes, at man ved et øget forbrug af gift også fremmer risikoen for resistent hos rotterne, og dermed på sigt kan få sværere ved at bekæmpe dem.

Udvidet tilsyn med aktive sikringsordninger

Der er mange bekæmpelsesfirmaer i Danmark og en del af dem har sikringsordninger i Frederiksberg Kommune. Disse sikringsordninger skal indeholde en bygningsgennemgang. De fleste af disse sikringsordninger har bekæmpelse med gift, som står mere eller mindre permanent opstillet. Det er

kommunens ansvar at disse sikringsordninger oprettes og vedligeholdes i henhold til loven. Der skal føres udvidet tilsyn med disse ordninger for at sikre bl.a. at de tilses ofte nok af bekæmpelsesfirmaerne og at der ikke udlægges gift ulovligt.

Opsætning af foderbrætter til fuglefodring og skiltning herved

Mange mennesker fodrer fugle året rundt, oftest ved søerne i parkområderne. Dette fraråder vi, da det kan være skadeligt for miljøet i søerne og da det er en foderkilde for rotter. Samtidigt ved vi at det ikke er muligt at forhindre fodringen, og derfor vil vi sikre at så lidt af foderet som muligt havner i søerne eller i maven på rotterne. Dette vil vi gøre ved at opsætte foderbrætter i parkområderne og lave en skiltning der bl.a. beskriver hvorledes fodring af fugle ofte giver utilsigtet fodring af rotterne også.

Skiltene vil blive opsat i perioder, og flyttet rundt i områderne, for at øge sandsynligheden for at borgerne lægger mærke til skiltene.

Bioaffald

Kommunen har en forsøgsordning med indsamling af bioaffald i specifikke områder. I disse områder vil vi i forsøgsperioden indsamle supplerende data om årsagerne til rottetilhold, samt løbende lave vurderinger af de beholdere der bruges i forsøget, for at sikre at der udvælges beholdere der er så rottesikre, som muligt.

Måling af effekten af rottebekæmpelsen

Succeskriterierne vil løbende blive evalueret i forbindelse med den daglige kontraktstyring af bekæmpelsesfirmaet. Der afholdes ugentlige møder mellem sagsbehandleren og bekæmperen, for løbende at drøfte sagerne. Derudover vil der i perioden (2016 – 2018) blive foretaget minimum én brugertilfredshedsundersøgelse omkring kommunens rottebekæmpelse.

Økonomi og ressourcer

De estimerede omkostninger til rottebekæmpelse på Frederiksberg i 2016 udgør 1.869.146 kr. Udgiften består af betaling til bekæmpelsesfirmaet (Anticimex), administrationsomkostninger svarende til 3/4 årsværk i Bygge-, Plan- og Miljøafdelingen og diverse andet. Området er gebyrfinansieret og skal "hvile i sig selv" over tid.

Det vurderes, at kommunens ressourcer til administration og håndhævelse af rottebekæmpelsen, også fremover vil udgøre 3/4 årsværk.

Yderligere vil der i handlingsplanens løbetid være merudgifter i, i forbindelse med forebyggende tiltag, for i alt 970.000 kr., som skal finansieres over gebyret. Disse udgifter vil være fordelt som følger:

2016:

Betonbænke – for opsætning, leje og servicering af 12 bænke, i 6 måneder ca. 15.000 kr.

Foderbrætter – indkøb, ca. 10.000 kr., opsætning ca. 30.000 kr.

Skiltning – indkøb af 15 stk. ca. 15.000 kr., opsætning og kvartalsvis flytning ca. 25.000 kr. årligt.

Ekstraomkostning i alt for 2016 ca. 95.000 kr.

2017:

Indkøb af 30 stk. dræbende fælder til ca. 450.000 kr. Derudover udgifter til opsætning, halvårlig flytning og løbende vedligehold ca. 110.000 kr. Indkøb og den løbende driftsopgave vil blive udbudt.

Hertil kommer årlig afregning for leje og service af betonbænke, ca. 30.000 kr., og kvartalvis flytning af skilte ca. 25.000 kr.

Ekstraomkostning i alt for 2017 ca. 710.000 kr.

2018:

Ingen større indkøb, dog servicering og halvårlig flytning af fælder til kloakbrug, ca. 110.000 kr., samt årlig afregning for leje og service af betonbænke, ca. 30.000 kr., og kvartalvis flytning af skilte ca. 25.000 kr.

Ekstraomkostning i alt for 2018 ca. 165.000 kr.